# WSTĘP

Szanowni Czytelnicy,

oddajemy do Waszych rąk czwarty, ostatni w 2023 roku numerze czasopisma „Pomiędzy". Tym razem dominują teksty z dziedzin nauk politycznych i prawnych. Po raz pierwszy na łamach naszego czasopisma mamy okazję zaprezentować artykuły autorów z Mołdawii. W imieniu Kolegium Redakcyjnego wyrażam nadzieję, iż jest to początek dłuższej i regularnej współpracy.

Uwadze Czytelników polecamy teksty autorstwa Grigore Ardeleana, Ivana Țerușa oraz Marceli A. Marit, reprezentujących Academy of Ștefan cel Mare of the MIA of Moldova. Akademia ta została założona 17 sierpnia 1990 roku i zajmuje się procesem kształcenia personelu Generalnego Inspektoratu Policji. Poza tym kształci specjalistów z zakresu prawa, porządku publicznego i bezpieczeństwa, którzy znajdują zatrudnienie w organach ścigania podlegających Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Programy studiów obejmują szkolenie praktyczne na trzech poziomach Procesu Bolońskiego (licencjat, magisterium, doktorat). Uczelnia należy do Stowarzyszenia Europejskich Kolegiów Policyjnych, zawarła 36 umów o współpracy i kontraktów z kilkoma instytucjami edukacyjnymi w Azerbejdżanie, Gruzji, Niemczech, na Łotwie, Białorusi, w Ukrainie, Turcji i Rumunii. Współautorką jednego z tekstów jest również Veronica Gisca z Academy of Economic Studies of Moldova założonej w 1991 roku. Uczelnia ta ma bogatą tradycję kształcenia specjalistów z zakresu ekonomii, prawa, zarządzania, finansów i rachunkowości, a w ostatnich latach także cybernetyki ekonomicznej, statystyki oraz informatyki. Zaproponowane przez ww. Autorów teksty poświęcone są analizie instrumentów ekonomiczno-finansowych ochrony środowiska w doktrynie Republiki Mołdawii oraz charakterystyki prawnej umów ubezpieczeniowych.

W dziale Polityka i Prawo znajdziemy również opracowania autorstwa pracowników Instytutu Nauk o Polityce i Bezpieczeństwa Uniwersytetu Szczecińskiego. Patryk Wawrzyński w artykule pt. *Efekt niewerbalnego pierwszego wrażenia w komunikacji wojennej prezydenta Wołodymyra Zełenskiego* porusza niezwykle interesujące zagadnienie związane z komunikacją niewerbalną, a dokładniej analizą sygnałów niewerbalnych, w szczególności ekspresji mimicznej twarzy prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego w jego dwóch orędziach wygłoszonych w dniu rosyjskiej agresji na Ukrainę. Korzystając z automatycznego kodowania, bazującego na Facial Action Coding System w systemie FaceReader 9, zostały przedstawione wyniki dla zmiennych emocjonalnych przemówień w całości oraz w ich pierwszych piętnastu sekundach, decydujących o niewerbalnym pierwszym wrażeniu. W swoim wywodzie Autor przeprowadza również analizę innych komunikatów niewerbalnych – wyglądu, zachowania przestrzennego, gestykulacji oraz ruchu ciała. Porównanie wyników dla porannego i wieczornego orędzia umożliwiło wskazanie kluczowych różnic między nimi oraz wyjaśnienie skuteczności komunikacyjnej ukraińskiego przywódcy w budowaniu wizerunku empatycznego *obywatela-żołnierza* i rzecznika interesu narodu. Jak sam autor zaznaczył, artykuł stanowi rezultat zastosowania narzędzi i protokołu badawczego opracowanego w ramach projektu *Rola emocji w oddziaływaniu*

*narracji pamięci. Badania wielopoziomowe* (remEmotions) finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w konkursie Opus 11 (2016/21/B/HS5/00188), realizowanego w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w latach 2017–2021.

Z kolei tekst autorstwa Marka Żurka poświęcony jest analizie Euroregionu Karpackiego jako przykładu współpracy transgranicznej w Europie Środkowo-Wschodniej. Euroregion Karpacki powstał w 1993 roku i był drugim euroregionem w Polsce, a pierwszym na Słowacji i w Ukrainie. Autor zwraca uwagę na zróżnicowanie tego euroregionu pod względem politycznym, etnicznym, kulturalnym, religijnym. W swoim wywodzie M. Żurek stosuje teorię wielopoziomowego zarządzania (*Multi-level Governance* – MLG) jako najbardziej adekwatną do analizy funkcjonowania formy współpracy transgranicznej, jaką jest Euroregion.

W numerze znajdziemy także artykuł autorstwa Janusza Mieczkowskiego stanowiący swoistą refleksję nad znaczeniem pochówków i pamięci o zmarłych w zachowaniu tożsamości narodowej szczecińskich Ukraińców. Autor uważa, że cmentarz jest miejscem, w którym można zaobserwować zależności społeczne i polityczne związane ze sferą etniczną. Cennym ubogaceniem artykułu są fotografie pochodzące ze zbiorów prywatnych Autora.

W dziale Recenzje – Sprawozdania – Komentarze zamieszczono recenzję monografii wieloautorskiej *Procesy inkluzji dzieci uchodźców z Ukrainy na przykładzie szkół podstawowych w Gorzowie Wielkopolskim* (Beata Orłowska, Łukasz Budzyński, Joanna Lubimow, Wydawnictwo Naukowe FNCE, Poznań 2022) przygotowanej przez Małgorzatę Mieczkowską oraz krótkie sprawozdania z obrad panelowych *Trendy cyfrowe i reformy antykorupcyjne w administracji publicznej* w ramach Międzynarodowego Forum Prawniczego oraz Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Doświadczenia w zwalczaniu korupcji w Polsce i na Ukrainie – Experience of combating corruption in Poland and Ukraine*.

W imieniu Kolegium Redakcyjnego wyrażam nadzieję, iż niniejszy tom spotka się z zainteresowaniem i życzliwością Czytelników.

Redaktor Naczelny
*Marcin Orzechowski*